

Buur en natuur als bondgenoten

BEDRIJFSPROFIEL

Heukelom

bedrijfsnaam	Piet van Meintjeshoeve
eigenaren	Rob en Lonneke Denissen
aantal melk- en kalfkoeien	70
aantal stuks jongvee	50
rollend jaargemiddelde	7160 kg melk, 4,41% vet en 3,46% eiwit
grond in gebruik	45 ha, waarvan 10 ha natuur en 5 ha mais, rest grasland
nevenactiviteiten (o.a.)	educatie, groepsactiviteiten en arrangementen, lezingen en workshops, melktap, zuivelverwerking, natuurbeheer en kapsalon SaLonneke

Het zal een jaar of tien geleden zijn dat Rob Denissen (nu 47) deelnam aan een workshop van een accountantskantoor. 'Deze workshop had als titel: verdubbelen of verdwijnen', herinnert de veehouder uit het Brabantse Heukelom zich nog goed. 'We kregen te horen dat groei noodzakelijk was als we onze bedrijven klaar wilden maken voor de toekomst. Ik dacht: yes!, we mogen groeien en maakte de volgende dag gelijk een afspraak met een adviesbureau.' Een paar weken later lag er een tekening van een stal voor 200 koeien op de keukentafel. 'Die was zo groot dat we de koffiekopjes helemaal aan de kant moesten schuiven. Ergens in een hoekje stond nog de huidige stal met

Op het moment dat er een tekening voor een stal voor 200 koeien bij Rob Denissen op de keukentafel lag, begon hij te twijfelen. Was dit wel wat hij zelf wilde? Of liet hij zich door adviseurs iets aanpraten? Nu ontwikkelt de veehouder een boerderij waar het niet in de eerste plaats draait om melkproductie, maar om verbinding met de omgeving.

TEKST WICHERT KOOPMAN

70 ligboxen', vertelt hij beeldend. 'In eerste instantie was ik enthousiast en trots op de ontwikkeling die ons bedrijf zou gaan doormaken. Met de vergunning zou het goed komen en ik had mijn adviseur en de bank achter me staan. Die stimuleerden collega's die wilden groeien van 80 naar 100 koeien ook om vooral groter te denken en minstens voor 150 koeien te bouwen', kijkt de ondernemer terug. 'Maar hoe langer ik erover nadacht, hoe meer het ging knagen. Is dit wat ik echt wilde? Of had ik me iets aan laten praten? En hoe zou de omgeving reageren? We boeren tegen een nieuwbouwwijk van het dorp Oisterwijk aan. Zouden mijn burens net zo enthousiast zijn als ik?'

Wandelpad en hoogstambomen

Als Rob Denissen op alweer een mooie ochtend in de diepe herfst van 2018 de deuren van de stal opent, stappen zo'n 60 koeien een kruidenrijk weiland in. In het spoor van de dieren lopen we naar een laan van nog jonge hoogstamfruitbomen. De veehouder plantte ze vorig jaar aan, samen met een buurman. Met brede armbegaren wijst hij enthousiast op de kikkerpoel in de hoek van het weiland en het wandelpad dat rond de huiskavel loopt. Een heg vormt de grens tussen het weiland en een woonwijk van Oisterwijk.

Ver voordat termen als natuurinclusief boeren en circulair werken een hype werden, ging Denissen aan de slag om zijn bedrijf anders in te richten. Hij besloot minder kunstmest te gaan strooien en stopte met de bestrijding van onkruid in zijn grasland. De kansen die zich voordeden om het bedrijf te verrijken met natuurelementen, pakte hij met beide handen aan. 'Ik ben bewust ook minder krachtvoer gaan voeren en vrijwillig overgeschakeld op VLOG-voer', vertelt de ondernemer. 'Het voelt voor mij niet goed om soja uit Zuid-Amerika te halen en deze hier om te zetten in melk voor de export', verwoordt de veehouder zijn visie.

De veranderingen gingen aan de koeien niet onopgemerkt voorbij. Zo daalde de melkproductie met zo'n 1500 kilo tot 7100 kilo per koe per jaar gemiddeld. 'Dat was wel even wennen. Voor een bsk van 35 zou ik me in het verleden hebben geschaamd', bekent Denissen. 'Ook

Rondom de huiskavel loopt een wandelpad

ik heb namelijk op school geleerd hoe je zo veel mogelijk melk uit de koeien kunt halen', vertelt hij. Aanvankelijk hadden de koeien het dan ook moeilijk met het sobere voerregime, wat zich vertaalde in een wisselende conditie en diverse gezondheidsproblemen. 'Maar langzaam maar zeker heeft de balans in het bedrijf zich hersteld',

Het bedrijf van de familie Denissen grenst aan een nieuwbouwwijk van Oisterwijk

merkt de veehouder. 'De koeien zijn gezond, antibiotica hoef ik amper meer te gebruiken. We zitten op een dierdagdosering van 0,69. Ja, ik beur minder melkgeld, maar ik maak ook minder kosten voor kunstmest, krachtvoer en de dierenarts', geeft hij aan.

Melkrobot en flexwerkplekken

'Begrijp me goed,' benadrukt Denissen, 'ik heb niks tegen productieverhoging en schaalvergroting. Ik kan genieten van een goed gemanaged bedrijf met 300 hoog-productieve koeien. Maar dat is een manier van boeren die niet past bij mij en op deze plek.'

Nee, die stal voor 200 koeien is er in Heukelom nooit gekomen. Op dezelfde keukentafel in de monumentale boerderij liggen inmiddels heel andere bouwplannen. 'De oude gebouwen zijn hoognodig toe aan vervanging', vertelt de ondernemer, als hij op zijn laptop de animaties van een futuristisch aandoende ronde vrijloopstal laat zien. 'De details moeten we nog uitwerken, maar we willen volgend jaar toch echt aan de slag met de nieuwbouw', geeft Denissen aan. Hierin zal plaats zijn voor een 75-tal koeien met bijbehorend jongvee en een melkrobot, maar ook voor flexwerkplekken, een skybox en ontmoetingsruimtes. 'We willen ons verbinden met mensen die de boerderij willen gebruiken als locatie om te werken, leren en ontdekken', legt de veehouder uit. 'Als boer getolereerd worden is voor mij niet genoeg. Ik wil dat onze omgeving trots is op deze boerderij.'

Waarom Wakker Dier?

De zoektocht naar een andere vorm van bedrijfsontwikkeling bracht Denissen in contact met een grote variatie

Jaarlijks bezoeken minstens duizend kinderen de boerderij

aan mensen: van wetenschappers tot ontwerpers en van mede-ondernemers tot beleidsmakers. 'Juist mensen van buiten de sector lieten me zien dat ik als eigenaar van een boerderij unieke waarden als rust, ruimte en beleving in handen heb', vertelt de veehouder. 'De kunst is om deze waarden te verzilveren en om dat te realiseren ben ik continu op zoek naar mogelijkheden om ons bedrijf met mensen te verbinden.'

Dat werken aan verbinding voor de familie Denissen meer is dan een mooie modeterm, wordt duidelijk als een groep vrolijk kakelende kinderen het keukenraam passeert. Jeff Denissen, de vader van Rob, is gediplomeerd 'Klasseboer' en geeft jaarlijks zeker duizend basisschoolleerlingen, voornamelijk uit de stad Tilburg, een inkijkje in het boerenleven. Vandaag hebben de kinderen op de boerderij ontbeten en daarna een rondleiding gehad langs de dieren. 'En dan reageren begeleidende ouders – nota bene zelf moeders van kinderen – stomverbaasd als je vertelt dat een koe eerst een kalfje moet krijgen voordat ze melk gaat geven ...', vertelt de fitte zeventiger lachend en hoofdschuddend tegelijk, als hij even binnenkomt om uit te blazen na een enerverende ochtend.

'Ik heb me lang afgevraagd hoe het toch kan dat we in Nederland groeperingen hebben als Wakker Dier en een Partij voor de Dieren die ageren tegen de veehouderij', haakt zijn zoon in op het gespreksonderwerp. 'Ik denk dat dit komt door de afstand die er langzaam maar zeker is ontstaan tussen de landbouw en de burgermaatschappij. Veel mensen hebben er geen idee van wat er allemaal voor nodig is om voedsel te produceren', merkt de veehouder, als hij een praatje maakt met de hobbytuinders die groente telen op de grond die hij spontaan in bruikleen heeft gegeven aan de buurtmoestuin D'n Ekker Oisterwijk. 'Ze hebben bij wijze van spreken niet in de gaten dat je voor een goede oogst eerst moet bemesten.'

Naar ander verdienmodel

'Anders boeren vraagt ook om een ander verdienmodel', realiseert de ondernemer zich. Een beperkt deel van het inkomen haalt hij nu uit nevenactiviteiten, zoals het ontvangen van groepen. Hij hoopt deze inkomstenbron de komende jaren verder uit te bouwen, maar voorlopig komt de hoofdmoot uit melkgeld. Nu gaat het grootste deel van de melk nog weg in de grote anonieme gangbare melkstroom van FrieslandCampina. Voor levering van VLOG-melk of levering aan de nieuwe duurzame melkstroom komt het bedrijf, vanwege de ligging, tot nu

Een klein deel van de melk wordt verkocht via een melktap

toe niet in aanmerking. En hoewel er niet veel meer voor nodig lijkt om zijn bedrijf biologisch te maken, ziet Denissen omschakelen tot nu toe niet zitten. 'Dat kleine beetje kunstmest heb ik echt nog nodig om voldoende voer te produceren en een aanzienlijk deel van de grond heb ik in kortdurende pacht', verklaart hij.

Met het opzetten van het eigen zuivelmerk 'De Smaak van Heukelom' wil Denissen de gewenste meerprijs voor zijn melk op termijn zelf gaan realiseren. 'We hebben van FrieslandCampina de ruimte gekregen om te experimenteren met eigen zuivelverwerking', vertelt hij. 'Met een compagnon met ervaring in de vermarkting van gewassen uit de tuinbouw heb ik hiervoor een nieuw bedrijf opgericht en we hebben iemand gevonden die voor ons de melk verwerkt tot verschillende soorten pap en vla', aldus de veehouder. De producten worden verkocht in de horeca en speciaalzaken. Daarnaast is er een melktap op het bedrijf. 'De afzet is nu nog kleinschalig, maar er zijn zeker mogelijkheden om dit te laten groeien', verwacht hij.

Beleid frustreert

'Jazeker. Het is steeds nog leuk om boer te zijn. Ook in Brabant. Maar dat neemt niet weg dat we bijna dagelijks aanlopen tegen belemmeringen en tegenstrijdigheden in de regelgeving. De nationale en de provinciale overheid willen dat we vernieuwen en ontwikkelen, maar tegelijkertijd is veel beleid nog gericht op behouden en beperken. Dat frustreert wel eens', bekent de gedreven ondernemer. 'Ik zie volop kansen voor de toekomst van een circulair en natuurinclusief bedrijf', vervolgt hij zijn verhaal enthousiast. 'Maar de weg om daar te komen is voorlopig een spannende zoektocht.' |

Provincie Brabant ondersteunt natuurinclusief boeren

De Provincie Noord-Brabant wil veehouders stimuleren om meer natuurinclusief te gaan boeren. Zo kunnen ondernemers subsidie krijgen voor het opstellen van een businessplan voor de omschakeling van hun bedrijf en hulp bij het verwerven van extra grond. Ook biedt de provincie financiële ondersteuning aan vijf zogenaamde koplopers. Hiermee kunnen deze veehouders hun bedrijven verder ontwikkelen tot voorbeeldbedrijven waar collega's die willen omschakelen, van kunnen leren.